

Nr 553

Av herr **Nelander m. fl.**, i anledning av *Kungl. Maj:ts proposition, nr 114, med förslag till lag angående ändring i lagen den 3 januari 1947 (nr 1) om allmän sjukförsäkring m. m.*

Det är naturligt, att en reform av den allmänna sjukförsäkringens omfattning efter en tid blir föremål för komplettering. En sådan föreslås i proposition nr 114 på en rad punkter. Det har också vid årets riksdag väckts motioner, som syftar till sådana justeringar. Sålunda har i de likalydande motionerna I:78 av herr Andersson i Örnsköldsvik m. fl. och II:98 av fru Sjöstrand m. fl. hemställts om en sådan komplettering av lagen om allmän sjukförsäkring, att sjukpenningförsäkringen kommer att omfatta jämväl icke förvärvsarbetande ensamstående kvinnor med minderåriga barn i hemmet. I motion II:16 av fröken Elmén och herr Gustafson i Göteborg föreslås en sådan ändring i lagen om allmän sjukförsäkring, att arbetstagarer under 16 års ålder tillförsäkras rätt till sjukpenning (såväl grund- som tilläggsjukpenning) under den så kallade samordningstiden, det vill säga innan vederbörande omfattas av yrkesskadeförsäkringen. Dessa frågor har också upptagits i propositionen.

Beträffande den fråga, som tas upp i motionerna I:78 och II:98 har departementschefen föreslagit en lösning, som inte är helt tillfredsställande, enär den innebär att icke förvärvsarbetande *ogifta* mödrar undantages.

Vi hänvisar till de synpunkter, som framförts i de sistberörda motionerna, och anser att de fortfarande har full giltighet också beträffande de icke förvärvsarbetande ogifta mödrarna med minderåriga barn. Här skall endast framhållas att vår lagstiftning numera på alla områden undviker en diskriminering av den ogifta modern.

Det i motionen II:16 framförda yrkandet, syftande till att arbetstagarer under 16 år skall tillförsäkras rätt till sjukpenning även under den s. k. samordningstiden, tillmötesgår i propositionen. Departementschefen föreslår emellertid att lagändringen på denna punkt sättes i kraft först den 1 juli 1955. Eftersom de arbetstagarer det här är fråga om omfattades av den intill den 1 januari 1955 gällande lagen om försäkring för olycksfall i arbete, uppstår, om departementschefens förslag antages av riksdagen, en lucka för de skadefall som inträffar under det första halvåret i år. I den departementspromemoria som lagts till grund för departementschefens förslag hade emellertid förordats att lagändringen skulle få retroaktiv verkan fr. o. m. 1 januari 1955. Mot förslaget i denna del har erinran icke gjorts från Landsorganisationens och Arbetsgivareföreningens sida men väl från bl. a. de ad-

ministrativa myndigheter som handhar yrkesskadeförsäkringsärenden. Vi finner det rimligt att de arbetstagare varom här är fråga tillförsäkras samma skydd som före årsskiftet i obruten följd genom en retroaktiv verkan av den nu förordade nya lagstiftningen — sålunda i överensstämmelse med departementspromemorian.

Beträffande sjukpenningförsäkring för hemmafruar som har hustrutillägg enligt folkpensioneringslagen förordar departementschefen i linje med socialförsäkringsutredningens förslag att sjukhjälpstidens maximum skall utgöra 90 dagar. Ifrågavarande personer bör anses utgöra en mellangrupp mellan å ena sidan folkpensionärer i egentlig mening och å andra sidan den som icke uppbär något slag av folkpensionsförmån, anser han.

Flera remissinstanser förordar emellertid att sjukhjälpstidens maximum även för de icke förvärvsarbetande hustrutilläggstagarna bör fastställas till 730 dagar. Till dessa hör medicinalstyrelsen, som förklarar, att denna kategoris grundsjukpenningförsäkring bör ha samma omfattning, som gäller för övriga hemmafruar.

Pensionsstyrelsen uttalar bl. a.:

I anslutning till förslaget om särskild sjukhjälpstid för hemmafru med hustrutillägg kan enligt styrelsens mening icke nog kraftigt understrykas, att den omständigheten att en hustru uppbär hustrutillägg icke i och för sig säger något om hennes eget hälsotillstånd och arbetsförmåga. Utredningens påpekande, att sådan hustrus arbetsförmåga med hänsyn till åldersrekvisitet — i regel 60 år — ofta torde vara nedsatt, är självfallet riktigt, men gäller ju alla båda förvärvsarbetande och icke förvärvsarbetande män och kvinnor och kan sålunda knappast motivera särskild sjukhjälpstid för just hemmafruar med hustrutillägg. Att märka är för övrigt att hustrutillägg i många fall utgår till hemmafruar i mycket yngre åldrar än 60 år, som måste ta vård om mannen eller hemmavarande småbarn och därför ej kan ha förvärvsarbete.

Eftersom sålunda kretsen av dem, som kan erhålla hustrutillägg, bestämts med hänsyn till andra omständigheter än hustruns hälsotillstånd och arbetsförmåga och då dessutom rätten till tillägget i varje enskilt fall är helt beroende av makarnas ekonomiska förhållanden, finns ingen principiell anledning att bestämma sjukpenningtiden kortare för hemmafruar med hustrutillägg än för hemmafruar som inte uppbär sådant tillägg.

Vi finner dessa anförda skäl för ett fastställande av sjukhjälpstidens maximum till 730 dagar även för de icke förvärvsarbetande hustrutilläggsstagarna vara övertygande och vill alltså förordade att bestämmelserna ges en utformning av denna innebörd.

Med anledning av vad ovan anförts får vi hemställa,

- 1) att den i propositionen föreslagna ändringen av yrkesskadeförsäkringslagens 11:e paragraf förklaras vara gällande fr. o. m. den 1 januari 1955,
- 2) att sjukhjälpstidens maximum för icke förvärvsarbetan-

de hustrutillägstagare skall utgöra 730 dagar samt att vederbörande utskott måtte utarbeta den erforderliga lagtexten.

Stockholm den 22 mars 1955

Eric Nelander

Brita Elmén

Olof Hammar

Helga Sjöstrand

S. Rimås

Sven Gustafsson
i Göteborg

Nr 554

Av fru **Eriksson** i Ängelholm m. fl., i anledning av Kungl. Maj:ts proposition, nr 114, med förslag till lag angående ändring i lagen den 3 januari 1947 (nr 1) om allmän sjukförsäkring, m. m.

(Lika lydande med motion nr 444 i Första kammaren)

Stockholm den 21 mars 1955

Gösta Netzén

Helga Sjöstrand

Elty Eriksson

Hans Gustafsson
i Stockholm